

Fylkesmannen i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

Trondheim, 10.01.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/11358

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Midlertidig vern av Mosmyra naturreservat i Hole kommune

Miljødirektoratet vedtar midlertidig vern av deler av det foreslåtte Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat for å hindre at verneverdiene i området Mosmyra i Hole kommune forringes før spørsmålet om varig vern er avklart.

Tilråkning om vern av arealer for økologisk kompensasjon i forbindelse med utbygging av E16 og jernbane mellom Sandvika og Hønefoss ble sendt til Klima- og miljødepartementet 31.8.2018. Tilråkningen omfattet to naturreservater i Ringerike og Hole kommuner, bl.a. Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat.

På eiendommen gnr./bnr. 180/1 i Hole kommune innenfor det foreslåtte Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat er det igangsatt gravearbeid for uttak av torv. Arbeidet er en videreføring av tidligere torvuttak på den aktuelle eiendommen.

Sakens bakgrunn

Klima- og miljødepartementet ga i brev 12.12.2016 Miljødirektoratet i oppdrag å iverksette verneplanprosess etter naturmangfoldloven for kompensasjon for areal som går tapt i forbindelse med ny vei og jernbane mellom Sandvika og Hønefoss.

Nordre Tyrifjorden og Storelva var tidligere foreslått som naturreservat i forslag om verneplan for Tyrifjorden datert 18.10.2012. Verneplan Tyrifjorden ble vedtatt ved kgl.res. 22.6.2018. Vern av Nordre Tyrifjorden og Storelva ble imidlertid satt på vent på grunn av arbeidet med økologisk kompensasjon, slik at en kunne ta stilling til vern av dette området når omfanget av utbygging og kompensasjonstiltak var nærmere klargjort.

Det ble meldt oppstart av verneprosess for kompensasjonsarealer 7.12.2017. På bakgrunn av gjennomført verneprosess sendte Miljødirektoratet den 31.8.2018 sin tilråkning til Klima- og miljødepartementet om vern av bl.a. Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat.

Tilrådingen omfattet et samlet areal på 11 248 daa. Av dette ble 766 daa foreslått vernet som kompensasjonsareal for tap av naturmangfold ved utbygging av Ringeriksbanen/E16. De foreslåtte kompensasjonsarealene foreslås med ett unntak inkludert i det tidligere tilrådte Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat. Det foreslåtte nye naturreservatet vil omfatte flere eksisterende verneområder i tillegg til kompensasjonsarealene.

Tilrådingen om vern fra 2018 ligger til behandling i Klima- og miljødepartementet.

Når det er foretatt kunngjøring av påtenkt verneforslag (oppstartsmelding) etter naturmangfoldloven § 42, fastsetter naturmangfoldloven § 44 begrensninger i hvilke tiltak som kan iverksettes i områdene som inngår i verneforslaget. Det følger av § 44 at et forvaltningsorgan uten videre kan avslå en søknad om tillatelse mv. til et tiltak i det foreslåtte verneområdet. Videre at "*tillatelse kan bare gis dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for forslaget*".

For å hindre skade på verneverdier kan det gis forskrift om midlertidig vern av bestemt angitte områder, jf. naturmangfoldloven § 45. Myndigheten til å vedta midlertidig vern er delegert til Miljødirektoratet i delegeringsbrev fra Klima- og miljødepartementet 20.10.2015.

Miljødirektoratets vurdering

På eiendommen gnr./br. 180/1 i Hole kommune er det som del av det foreslåtte verneområdet Nordre Tyrifjorden og Storelva foreslått vern av et areal i Mosmyra. Dette arealet er en forlengelse av eksisterende Lamyra naturreservat. Verneforslaget består av lavlandsmyr og rik sumpskog. Det er naturtype med verdi B med en relativt artsrik flora, og området er også viktig for insekter og fugl. Verneforslaget er på 83 dekar og strekker seg fra grensa til Lamyra naturreservat i øst til fyllingskant i vest. Videre vestover er torven tatt ut og det er fylt igjen med tilkjørte masser. Grunneiers plan for området er beskrevet i grunneiers høringsuttalelse til verneforslaget, det er å fortsette arbeidet fram til 100 meter fra grensa til Lamyra naturreservat. Det er nå igangsatt arbeid ved fyllingskanten. I telefonsamtale med Fylkesmannen har grunneier bekreftet at hensikten er å fortsette å ta ut torv videre innover i arealet omfattet av verneforslaget.

Fylkesmannen startet arbeidet med verneplanen for økologisk kompensasjon i 2017. Fylkesmannens oppdrag var å utarbeide en verneplan med mål om at utbygging og drift av Ringeriksbanen/E16 skal skje uten netto tap av verdifull natur gjennom bruk av virkemiddelet økologisk kompensasjon. Kompensasjonsarealene skal bidra til å redusere de negative påvirkningene utbyggingen av Ringeriksbanen /E16 har på naturmangfoldet i våtmarksområdet.

De foreslåtte delområdene varierer i størrelse, men har store og viktige naturverdier, med forekomst av en rekke sjeldne og truede arter og naturtyper. Kompensasjonsarealene omfatter verdifull våtmark som tjern, evjer, myr eller sumpskog. I tillegg til rene våtmarks-naturtyper inneholder kompensasjonsarealene også en del arealer med våtmarksnær skog av høy naturverdi, som sandfuruskog, gammel barskog og gammel gråor-heggeskog. De foreslåtte verneområdene bidrar også til å sikre sammenbindingsarealer mellom de ulike delene av våtmarkssystemet på Storelvas elveslette.

Opprettelse av de tilrådte verneområdene i sin helhet vil samtidig bidra til å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i våtmarkssystemet. I denne verneplanen er verneverdiene knyttet til våtmarker og kroksjøer i ulike stadier, samt rike kalkskog.

Området Mosmyra er en del av det foreslåtte kompensasjonsarealet og omfatter et område på ca. 83 daa. I Miljødirektoratets tilrådning er området beskrevet som "*Lavlandsmyr og rik sumpskog med viktig naturverdi. Relativt artsrik flora og flere sjeldne fugle- og insekter er registrert. Foreslås vernet som en naturlig forlengelse av Lamyra naturreservat med viktige naturverdier knyttet til våtmark*".

I høringen av forslaget til vern kom det innspill fra grunneier om områdets betydning for driften på gården, og at det var ønskelig at området ble tatt ut av verneforslaget. Fylkesmannen i Buskerud vurderte i sin tilrådning at området burde inngå i verneforslaget. Fylkesmannen viste til at Mosmyra er en del av samme gjengrodde kroksjø som Lamyra og er det av kartlagte områder som fikk høyest kompensasjonsverdi. Driften på Mosmyra har fortsatt etter kartleggingen, og Fylkesmannen foreslo å justere grensa til der uttaket er på tilrådningstidspunktet, noe som innebar at ca. 12 dekar ble tatt ut av forslaget. Miljødirektoratet sluttet seg til Fylkesmannens vurdering og tilrådte området som del av naturreservatet.

Gravearbeidene på den aktuelle eiendommen er ikke forenlig med vern av arealet som naturreservat, og så lenge vernesaken ikke er avklart vil gravearbeidene innenfor det foreslåtte naturreservatet etter Miljødirektoratets vurdering være i strid med naturmangfoldloven § 44.

For å hindre at verneverdier i området går tapt, vedtar derfor Miljødirektoratet midlertidig vern av delområdet Mosmyra inntil vernesaken er avgjort i Klima- og miljødepartementet.

Vedtak

I medhold av naturmangfoldloven § 45 jf. delegeringsbrev fra Klima- og miljødepartementet 20.10.2015 vedtar Miljødirektoratet midlertidig vern av delområdet Mosmyra i det foreslåtte Nordre Tyrifjorden og Storelva naturreservat, inntil spørsmålet om varig vern av avklart.

Det midlertidige vernet omfatter et areal på ca. 83 dekar. Grensene for det midlertidige vernet fremgår av vedlagt kart datert "Miljødirektoratet januar 2020".

Vernebestemmelsene for området fremgår av vedlagte forskrift om vern av Mosmyra naturreservat. Forvaltningsmyndigheten for verneområdet legges til Fylkesmannen i Oslo og Viken, jf. verneforskriften § 11.

Vedtaket om midlertidig vern regnes som et enkeltvedtak overfor private grunneiere og rettighetshavere som blir berørt av vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 45. Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet i tråd med forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal sendes til Miljødirektoratet.

Videre oppfølging av vedtaket

Miljødirektoratet vil sørge for at vedtaket blir tinglyst og kunngjort i Norsk Lovtidend.

Miljødirektoratet ber Fylkesmannen i Oslo og Viken sørge for orientering om vedtaket til grunneier og eventuelle andre interesser, og at vedtaket blir kunngjort lokalt.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ellen Hambro
Miljødirektør

Ivar Myklebust
Avdelingsdirektør

Kopi til:

Hole kommune
Klima- og
miljødepartementet

Viksveien 30   3530   Røyse
Postboks 8013 Dep   0030   OSLO

Vedlegg

- 1 Verneforskrift midlertidig vern av Mosmyra naturreservat i Hole kommune
- 2 Vernekart midlertidig vern av Mosmyra naturreservat i Hole kommune